РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. Дж., субота 25-го вересня 1915. Ч. 113. VOL. XXIII. JERSEY CITY, N. J., Saturday, September 25, 1915. N. 113.

ПРОЦЕС МИРОСЛАВА СІЧИНСЬКОГО В АМЕРИЦІ.

ДІЛИМО СЯ З АМЕРИКАНСЬКИМИ УКРАЇНЦЯМИ ВІСТИЮ, ЩО МИРОСЛАВ СІЧИНСЬКИЙ ЗГОЛОСИВ СЯ У ЕМІҐРАЦІЙНИХ ВЛАСТИЙ НА ЕЛІС АЙЛЕНД З ПРОСЬБОЮ, ЩОБИ РОЗСЛІДИЛИ, ЧИ ВІН МОЖЕ ЖИТИ ТУТ СВОБІДНО І СТАРАТИ СЯ СТАТИ ГОРОЖАНИНОМ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

Як звісно, американське право забороняє побут в сій державі такому чужинцеви, котрий в старім краю був караний вязницею. Та заборона не відносить ся до політичних проступників і тому, щоби п. Мирослав Січинський мав право жити в Америці явно і стати горожанином, хоче мати процес і виказати, що смерть ґрафа Потоцького була наслідком ПОЛІТИЧНОЇ боротьби між Польщею і Україною.

Будучи певним, що ПРИ ПОМОЧИ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ він зможе доказати, що атентат з 1908 р. мав політичний характер, п. М. Січинський сам зголосив ся нині у еміґраційного комісаря.

Коли би хто на нього доніс, — то власти могли би вважати, що обжалуваний боїть ся одвічальности навіть у свобіднім краю, в Америці. Противно, як обжалуваний сам зголошуєть ся, то тим показує, що його справа чиста і він не має чого ховати ся.

П. М. Січинський у Швеції не робив процесу, бо збирав ся на сталий побут до Америки. Відколиж приїхав до Злучених Держав, то за помочию комітету оборони, зложеного з представників з У. Н. Союза, Р. Н. Союза і наших людий споза тих двох орґанізацій, приготовляв документи, які до оборони були потрібні. Окрім процесових актів і промов послів в австрійськім парляменті про польську господарку в Галичині треба було перекласти на англійську мову статі з тих українських, німецьких, італійських, французьких і инших часописий, котрі в 1908-ім році писали про польсько-українську справу. Перекладанєм актів займав ся п. Омелян Ревюк.

Правничу оборону взяло на себе двох визначних адвокатів з Ню Йорку: п. Семен Полак, адвокат з Ліґи оборонців політичних проступників (адреса: 302 Broadway) і п. Джілберт Ров, бувший спільник адвокатської канцелярії сенатора Лафолета.

Бажаємо, щоби процес скінчив ся щасливо і сподіваємо ся, що він зверне увагу Американців на наш старий край у теперішну велику хвилю.

За Комітет Оборони:

ДМИТРО КАПІТУЛА, предсідатель,
ІВАН АРТИМОВИЧ, заст. предсідателя,
МИХАЙЛО УГОРЧАК,
ЯКІВ КОРНАТ, секретарі,
АНДРІЙ САВКА, касієр.

ВІЙНА З РОСІЄЮ.

ВЕЛИКА БИТВА НАД ДИНОЮ.

БЕРЛІН, 23. вересня. — Велика битва над рікою Диною, яка порішить долю Динабурґа і Риги, зближаєть ся скоро до кінця. На цілій лінії, почавши на північ від Фрідріхштадт здовж лївого берега ріки аж на полудне від Динабурґа, німецькі війска наступають на російські становища.

Урядовий звіт німецького головного штабу звучить:

„На північ від Фрідріхштадт коло Ленавади (30 миль на полудне від Риги) битва без рішеня триває дальше. Вчера полонено тут 150 Москалів.

„На захід від Динабурґа удало ся нашим війскам переломити російську оборонну лінію. Москалі стратили в полонених 17 офіцирів, 2.105 салдатів і 4 машинові кріси. Протинапади Москалів на полудневий захід від Динабурґа на заняті нами вчера становища зістали відбиті".

ДИНАБУРҐ — ГОЛОВНИЙ ПРЕДМЕТ НІМЕЦЬКИХ ОПЕРАЦІЙ.

БЕРЛІН, 22. вересня. — Головний наступ сильних німецьких війск на Динабурґ розпочав ся. Німецькі війска переломили російську оборонну лінію і женуть Москалів дальше в напрямі Динабурґа.

Урядове донесенє подає отсі вісти:

„На схід від Землїни (на полудневий захід від Динабурґа) наші війска здобули на лінії, довгій на 3 кільометри, російські становища. Страти неприятеля тяжкі. Наші війска полонили 9 російських офіцирів і 2.000 салдатів та здобули 8 машинових крісів".

УТЕЧА РОСІЙСЬКОЇ АРМІЇ ЗПІД ВИЛЬНИ.

БЕРЛІН, 23. вересня. — Російська армія уступає зпід Вильни у східно-полудневім напрямі, сильно переслідувана нашими війсками. Наші війска находять ся вже 30 миль на полудне від Вильни. Страти Москалів дуже тяжкі.

Урядовий звіт звучить:

„Опір Москалів на лінії Ошмяни-Субодники (над рікою Ґавією) зістав зломаний. Наші війска в погони за Москалями взяли їх понад 1.000 в полон.

„Праве крило армії зводить з Москалями битву на півночи від Новогородка (на полудне від Німену)".

АРМІЯ ЛЕОПОЛЬДА ЗДОБУЛА ОСТРІВ І ПОЛОНИЛА 1.383 МОСКАЛІВ.

БЕРЛІН, 22. вересня. — Урядові вісти доносять:

„Російські становища над рікою Мищана по обох сторонах шляху, який веде до Мінска, здобуті. Німецькі війска полонили 1.000 Москалів і здобули 5 машинових крісів.

„Дальше на полудне баварські війска здобули по тяжкій і кровавій битві на улицях місто Острів. Війска, які переправили ся через Оґінський канал коло Телечанів, прогнали утїкаючих Москалів аж до Доброславки".

Місто Острів лежить 30 кільометрів на полудневий захід від Баранович.

БЕРЛІН, 23. вересня. — Послїдний урядовий звіт звучить:

„Війска князя Леопольда здобули російські становища на захід від Валявки. Три офіцири, 830 салдатів і 2 машинові кріси опинили ся в руках наших війск".

АРМІЯ МАКЕНЗЕНА ЗБЛИЖАЄТЬ СЯ ДО ЗЕЛІЗНИЧОГО ШЛЯХУ БАРАНОВИЧІ-РОВНО.

БЕРЛІН, 23. вересня. — Урядові вісти доносять:

„На схід від Ґолишина союзні війска переломили сильний опір Москалів і прямують на місто Лунинець, через котре переходить зелїзничий шлях з Вильни до Ровна".

Боротьба о посїданє важного зелїзничого шляху Вильна-Ровно находить ся вже в послїдній стадії. З виїмком полудневої части шляху, т. є. від Баранович до Ровна, весь шлях находить ся вже в руках союзних війск.

—o—

НА ВОЛИНИ І В ГАЛИЧИНІ НЕ ЗАЙШЛИ ЖАДНІ ЗМІНИ.

ВІДЕНЬ, 23. вересня. — Урядовий звіт австрійського міністерства війни подає отсі вісти:

„В Галичині минув вчерашний день спокійно. Лише в деяких місцях відбули ся незначні битви між передними сторожами.

„На Волини наші війска заняли догідні становища здовж Стира і Іквы. Проби Москалів, щоби переправити ся на другий бік Стиру і Іквы на схід від Луцка і Дубна, були безуспішні. Всї напади Москалів відбито з великими стратами для неприятеля".

Телеграми з Петрограду і Відня доносять згідно, що на воєннім терені в Галичині і на Волини не зайшли жадні важнійші зміни. Боєва лїнія тягнеть ся тут від Припети здовж Стира і Іквы до границї Галичини, відтак здовж Серета і Днїстра аж до границї Румунії.

—o—

В ПЕТРОГРАДІ ВІРЯТЬ В ТЕ, ЩО ПІСЛЯ ЗДОБУТЯ ДИНАБУРҐА ПРИЙДЕ ЧЕРГА НА КИЇВ.

ПЕТРОГРАД, 22. вересня. — Місто Динабурґ стало тепер головним предметом воєнних операцій союзної армії на півночи. Німецькі війска старають ся виконати тут окружаючий маневр і зближають ся до міста рівночасно з північного заходу, полудневого заходу і від полудня.

В надії, що на тім фронті удасть ся їм в короткім часї осягнути бажані успіхи, Німці нагромадили тут великі сили і тяжку артилєрію, якої уживали при здобуваню крiпостий. Крім сего роблять вони ужиток з трійливих ґазів.

Німці заняли Ново-Александровск і зближили ся на віддаль гарматного стрілу до Динабурґа.

Воєнні знавці вірять в те, що помимо неудач, які Австрійці і Німці потерпіли на Волини, де армія ген. Пуґала була приневолена уступити на лівий берег Стиру, розпічнуть ся на сїй лінії вже в недалекім часї нові воєнні операції на більші розміри. Як політичні так і стратеґічні згляди вимагають сего, що німецькі союзники будуть приневолені сильно скріпити свої сили на Волини і в Галичині до переведеня дальшої задачі.

Однак не маючи достаточних резерв війска, мусять заждати аж до часу, коли на півночи і в центрі часть війск буде злишна, які відтак перевезуть скоро на полудневий терен війни.

Отсе є головною причиною, задля котрої німецькі війска так дуже спішать ся зі здобутєм Динабурґа. Помимо тих величезних зусиль німецької армії ще до середи Динабурґ находив ся в посїданю Москалів.

АЖ В КИЄВІ ВІДПІЧНЕТЕ — МАВ СКАЗАТИ НІМЕЦЬКИЙ ЦІСАР В РОЗКАЗІ ДО АРМІЇ.

ПЕТРОГРАД, 23. вересня. — Німецькі жовніри, полонені в Галичині і привезені до Києва, оповідають, що в однім із останних розказів німецького цісаря до армії були отсї слова:

„З рапортів командантів моєї армії я знаю, що моє хоробре війско є змучене з приводу безперервних битв і походу та що потребує відпочити. Та се може стати ся доперва в Києві. Тому доложіть всїх сил, щоби як найскорше там станути".

ЯК МОСКАЛІ ОПОРОЖНЮВАЛИ ВИЛЬНУ.

ЛОНДОН, 22. вересня. — Кореспондент лондонської часописи „Дейли Кроникл" подає цікаві подробиці про опорожнюванє Вильни Москалями. Він доносить отсе:

„Найперше перенесено наукові заклади, музеї і біліотеки. Часть їх перенесено до Мінска, більшу часть до Москви і Петрограду. Перевезенє наукових інституцій, як також учителів і їх родин, відбуло ся на кошт держави.

„Відтак слїдувало перевезенє судових архівів і державних властий. Безпосередно потім обняв великий страх мешканців міста, які почали громадно опускати місто.

„Військовий командант Вильни, князь Туманов, зарядив зношенє мідяних начинь до військової кватири під загрозою кари і конфіскати.

„На кілька днів перед опущенєм Вильни російськими війсками приказав командант здіймити дзвони з православних і католицьких церков. Помимо успокоюючої відозви, яку видав вильненський епископ, що вивіз дзвонів є воєнною конечностию, серед мешканців підняв ся великий ропіт. Побожні мешканці добачали в тім підступ і не вірили заявам епископа і ґубернатора, що вивезенє дзвонів є лише часове, аби вони не дістали ся в руки Німців, які ужили би їх на виріб гармат. Коли в послїдний раз дзвони дзвонили, всї церкви були переповнені побожними мешканцями".

РОСІЙСЬКИЙ НАРІД ДОМАГАЄТЬ СЯ НОВОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА.

ПЕТРОГРАД, 23. вересня. — На зїзді представителів управ міст цілої Росії в Москві поставлено домаганє цілковитої зміни теперішного правительства.

Резолюції, приняті на зїзді, викликали сильне вражінє. Вони звучать:

„Зїзд представителів міст Росії уважає своїм сьвятим обовязком в сїй хвилї тяжкої проби зложити сердечний привіт хоробрій і славній народній армії і дати їй знати, що всї гадки і почуваня всїх горожан зливають ся разом в бажаню побіди та що вони усильно старають ся, аби зі всею силою помогти нашій геройській армії у сїй тяжкій війні. Російський нарід є готовий вести війну аж до остаточної побіди в повній згоді з нашими сильними союзниками.

„Нещасними перепонами, які стоять на дорозї до остаточної побіди, є від давна всї браки в нашім державнім житю — невідповідальність правительства, його відорванє від народа, його глибокий розстрій і безсильність. В отсю хвилю являєть ся конечним, щоби правительство поступало по новій дорозї розумно і чесно.

„На чолї нового правительства мусять стати люди, які мають повне довірє народа. Треба відновити без найменьшого опізненя творчу силу народної репрезентації. Домашна і духова сполука цілої Росії є одною із найважнійших умов побіди. Отся сполука мусить бути забезпечена через полагодженє і забутє всїх давних політичних спорів і через зрівнанє всїх горожан перед правом.

„Представителї міст Росії зі сильною вірою в будучність вітчини і з довірєм у свої права та силу, будуть продовжати дальше свою працю, щоби помогти армії до остаточної побіди, памятаючи, що кожде залишенє праці стоїть на перешкоді до побіди.

„В глибокій сьвідомости свого обовязку зїзд представителів міст Росії поручає своїй спеціяльній депутації передати цареви до відома свої побоюваня і надії".

"SVOBODA" (LIBERTY)

the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States: $2.00 per year, $1.00 per 6 months, $0.75 per 3 months	В Злучених Державах: на рік $2.00, на пів року $1.00, на 3 місяці 0.75
In Jersey City, Canada and other foreign Countries: $3.00 per year, $1.50 per 6 months, $1.00 per 3 months	В місті Jersey City, до Канади і других країв: на рік $3.00, на пів року $1.50, на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовлення належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописий не звертає ся.

НЕПОРОЗУМІНЯ В ОСНОВАХ.

—o—

II. Технічні трудности, орієнтація і приготоване Сойму.

Крім тих основних трудностий в обєднаню поодиноких ґруп, походячих з ріжних частий наших земель, приходять ще ріжниці між ґрупами, що стоять на українськім національнім ґрунті. Правда, в Америці нема ще ясного поділу на якісь суспільно-політичні партії, але є ріжні відтінки, котрих не можна уважати за неістнуючі. З тими ґрупами, чи відтінками вже лекше прийти до порозуміня, о скільки ми стоїмо на засаді, що в теперішнім часі нам треба приєднати і запрягти до роботи кожду спосібну одиницю, а тимбільше ґрупи чи партії. Виходячи з того становища, кождий політик мусить в теорії вірити, що всетаки, скорше чи пізнійше, мож буде се осягнути.

Одначе є одна велика трудність в сім, а то непримириме становище грецько-католицького духовенства зглядом пресвитеріян, котрим відмовляєть ся права брати якунебудь участь в народнім житю. Причиною сього має бути підозріне, чи навіть катеґоричне твердженє, що вони стоять на услугах чужинців і є платні пресвитеріянською місією. Тут треба відділити справу релігійної пропаґанди пресвитеріян від їх становища в справах національних. Так само, як католицька церков ширить свою місію між протестантами і поганами і на се уживає фондів, складаних всіми католиками, таксамо роблять і протестанти. Коли між обома місіями є конкуренція, то се з догматичного становища зовсім зрозуміле. Неоправданою є одначе нетолеранція релігійна в теперішних часах. Католицька церков прецінь узнає толеранцію, коли навіть сам папа виступає в обороні Жидів, а тимбільше можлива є толеранція між християнськими віроісповіданями.

Колиж грецько-католицьке духовенство уважає пресвитеріян за меньше вартних Українців від себе, то тут мимоволі насуваєть ся підозріне, що конкуренційна церков послугуєть ся всякими средствами, щоби лише підкопати противну церков. Я не бачу причини, чому грецько-католицьке духовенство боїть ся пресвитеріян. В розмові з одним українським політиком в Америці почув я такий вислів: „Пресвитеріянська церков не прийме ся між нашим народом, бо ся релігія є за чужа для нашого народа". Впрочім віруючі католики знають вислів: „Коли се діло людське, то само впаде; колиж Боже, то даремна борба з ним".

Колиж пресвитеріяни справді за чужі гроші працюють над винародовленєм Українців в Америці, то в першій мірі проти них повинні виступити сьвітські люди, що стоять на українськім ґрунті, а коли грецько-католицьке українське духовенство має докази на їх шкідливу роботу з боку національного, то чому не відкриє сього перед сьвітом, чому не переведе доказу, а обмежуєть ся лише на підозрінях? В той спосіб ставить ся пресвитеріян як певного рода мучеників за ідею і робить ся їм добру прислугу. Розуміє ся, що похибкою було би їх спеціяльно форитувати, таксамо, як форитувати і другі ґрупи понад їх вартість. Натомісць установлене певного справедливого ключа, після якого треба би створити національну репрезентацію, насуває дійсні трудности, але сю справу можуть розвязати лише ті, що хочуть з'єдиненя. За те, хто ворожо ставить ся до справи, сей вже із самої національної солідарности не повинен собі кпити з добрих змагань хочби навіть партійних противників, бо в той спосіб „критики" ставлять себе в положенє ворогів справи, подібно як кацапи, котрі висьмівають всякі зусиля Українців. А так далеко партійна нетолеранція не сьміє йти, бо се граничить з народною зрадою.

Мимоволі мушу згадати ще про політичну орієнтацію. Рами сеї орієнтації є визначені Загальною Українською Радою у Відни і програмовим маніфестом Союза визволеня України. Американські Українці зложили меньше-більше згідні заяви на початку війни і сеї справи нема вже потреби більше обговорювати. Натомісць хибне є розумінє нашого т. зв. „австрофільства". Коли Австрія уважає за свій інтерес попирати українську справу, то ще з сього не виходить, що ми маємо спати, аж „нам Німець покаже, як по своему глаголать", або уважати добру роботу для української справи за нельояльність супроти Австрії. Впрочім ми маємо на оці українську справу, а не австрійську. А сам факт, що Українці обєдинюють ся до спільної праці і скликують Сойм, дає притоку „Америці" підозрівати, що се є нова орієнтація. Як же можна так справу ставити, аби припускати, що австрофільство є ідентичне з неробством, а змаганя і проби праці для нашого народу, для нашої справи, уважати за зміну орієнтації? Ба, що більше, в такім запиті є погроза денунціяції. І тут вже за далеко посунений є нетакт „Америки", яка прецінь сама висловлювала свої сумніви щодо австрійської політики супроти Українців (в статі п. н. „Камо грядем?").

При сій нагоді мушу обговорити ще одну справу, яка тісно лучить ся з цілою нашою політикою. На основі приватних листів розпущено в цілій Америці поголоску, неначе би в Загальній Українській Раді була кріза і незгода, і круги, що стоять за „Америкою", опираючись на сих приватних вістях, видко бажають собі такої крізи, на те, щоби мати оправданє, чому вони роблять „крізу" між американськими Українцями; тому — мовляв — їм ніяк іти разом, але утворити партію, яка не мусіла би узнавати авторітет З. У. Ради у Відни. Такі висновки не оправдані, бо се приватні відомости, що походять від мальконтентів, які всюди знайдуть ся, а кромі сього сеї крізи не видко на зверх, ні в політичній роботі, ні у виступах. Кажучи поправді, коли би серед незвичайно тяжких часів, які переживає наш нарід в старім краю, наступила розтіч між провідниками, то се було би зовсім оправдане. Що серед тяжких відносин така дезорґанізація буває, се признають навіть наукові політичні теоретики. І тому я прямо подивляю витривалість наших провідників, що вони держать ся разом і — позитивно знаю — вони чимраз більше зсолідаризовують ся і всіми силами працюють для нашої справи в тих тяжких часах.

Колиж американським Українцям залежить на тім, щоби якраз провадити українську справу чисто і ясно, і навіть бути готовими на найгіршу крізу між старокраєвими патріотами, то вони повинні з'орґанізувати у себе якесь народне тіло, яке могло би або помогти або навіть заступити роботу тамтих. Така народна репрезентація повинна бути створена на час війни, незалежно чи то від „Американської Руської Ради", чи то від „Української Народної Ради в Америці", чи то від инших орґанізацій, які мають на ціли американські українські справи. Отсе була й причина, чому зродила ся гадка скликати „Український Сойм" в Америці, при помочи котрого можна би заінтересувати чужих політиків українською справою. На такий Сойм згодили ся в засаді всі українські ґрупи, навіть Преосьвященний Владика Ортинський і редактор „Русина" Вп. о. Ганудя, і ся справа приняла ся серед широких верств нашого народа в Америці. Коли я сю справу обговорював на вічах і в часописях, то ніхто не протестував, противно — численні резолюції навіть з таких віч, де я не реферував, сьвідчать, що ся справа є конечна. В звязи зі Соймом стоїть справа утвореня Загального Українського Комітету, хоч його вибір пійшов иншою дорогою.

Щодо підготованя Сойму, то зроблено всі можливі приготованя: переговори з ріжними „партіями", конференції з духовенством, переписка з „Ам. Руською Радою" і лист до Преосьвящ. епископа (21. серпня), котрий був на феріях, запевненя зі сторони всіх партій, чи ґруп, запевненя зі сторони духовенства з околиці Ню Йорку, згода на певний наперед предложений ключ і не було найменьшого протесту зі сторони кругів від „Америки". Колиж на підставі попередного порозуміня я оголосив збори в сій справі в Ню Йорку на день 31. серпня і духовенство не явило ся, я зрозумів, що запевненя зі сторони духовенства пійшли на вітер і навіть не мішав ся до перепроваджуваня зборів, анї не предкладав від себе ключа, після котрого мав бути вибраний Соймовий Комітет; натомісць збори, на яких були зібрані зрілі американські українські політики, зробили, що уважали за найвідповіднійше, вибрали Комітет і в той спосіб справа Сойму не належить вже більше до мене; я до Комітету не належу і не маю права давати йому якінебудь вказівки. За дальшу роботу відповідає Комітет, а не я, бо Сойм не є мій, але Український. Я зробив обовязок своєї совісти і тому уважаю нагальну критику „Америки" за невмістну. Коли круги, що ґрупують ся коло „Америки", не взяли участи в нарадах, то тим дали доказ, що се не їх справа; а коли так, то не повинні з кпинами відносити ся до роботи инших ґруп, котрі після найщирійшої волі задумують повести справу. Коли хто хоче дати щиру і хосенну раду, то може її подати листовно до Комітету, а публичну лайку треба уважати за кириню і напасть з неоправданих причин.

Др. С. Демидчук.

В. Самійленко.

НАЙДОРОЖША ПЕРЛА.

Бачив я всілякі перли
І коштовні самоцьвіти;
Але єсть одна перлина,
Що з усіх найкрасша в сьвіті.
Купувать її не можна,
Або нею торгувати;
Її часто мають бідні
І частійше ніж богаті.
Ту перлину не дістати
Ні з печер землі, ні з моря;
Тільки той її знаходить,
Хто чутким родивсь до горя.
Відібрать її не зможе
Ніяка злоба несита.
Перла та — сльоза сьвятая
За нещасний люд пролита.

УКРАЇНСЬКІ СОЦІЯЛІСТИ І ВІЙНА.

—o—

В Софії, столиці Болгарії, появила ся недавно брошура провідника українських соціял-демократів в Галичині п. Миколи Ганкевича п. з. „Соціялістичний інтернаціонал і війна", з якої подаємо понизший уступ, котрий вказує на становище українських соціял-демократів до теперішної війни в Европі. Сей уступ звучить:

Як мають дивитись на теперішну велику історичну траґедію поневолені царатом народи? Як мають дивитись на теперішну всесьвітну війну соціялісти поневолених націй східної Европи?

Невжеж хоч би на хвилину може тут захитатись український соціяліст?!

Невжеж ми не знаємо, як московські царі „визволяли" Україну? Невжеж ми не знаємо, як живеть ся нашим братам під царською рукою?!...

Провідник австрійських німецьких соціялістів Реннер пише:

„Вірний масовий інстинкт німецького пролетаріяту повитав війну на сході з горячим запалом. Війна на сході, без огляду на те, чим би вона не скінчилась, буде підоймою поступу, бо вона прилучить сотки народів до сьвіта західньої культури".

І дійсно прокидають ся народи східної Европи.

З двохсотлітного сну прокидаєть ся й український народ; се-ж поверх двіста літ минуло від полтавського пораженя...

Воскресає забутий народ український. Він вже не той бездумний, безсловесний раб, що „раз тільки стрічав ся з волею, тоді як її хоронили". (Слова Маркса, що безпощадно критикував ролю німецького народу в історичних подіях і революціях XVIII та XIX столітя). Він вже не той „Тиролець Сходу", що йдучи за приказами проти-революції витав радісно московські орди царя Миколи I., які йшли задавити мадярське повстанє, останнє огнище европейської революції 1848—1849 років.

Україна прокинулась до нового житя. Воскрес забутий народ. Царат перелякав ся. Грізне марево Мазепи зганяє сон з царських очий.

Забороняють Шевченківські торжества; лякають ся памяти великого українського патріота-революціонера.

Лякає „єдиную, неделимую Росію" гніздо аґітації і пропаґанди „мазепинської", Галичина, український Пємонт.

І як тільки повело ся в новім поході політики царату на „близкий Схід" розбити підчас останної балканської війни оттоманську державу, як тільки впала твердиня Адріянополь, — в царській Росії роздав ся тріюмфальний, радісний клич: „Теперь наш век русско-славянский!", і роздалось гасло: „На Карпатах здвигаеть ся наш русский прапор!"

І проти сього походу чорносотенного варварства зірвалась ціла українська суспільність Галичини. Молоде її поколінє пійшло в леґіони стрілецькі; воскресли спомини давного „славного Запорожа"; навязалась нитка історична до давної Січи, що її цариця Катерина зруйнувала. А всі політичні партії українські заявили, що найбільшим і єдиним ворогом України є царат. **І ті російські Українці, що опинились за кордоном, поза теплим крилом царофільських „визволителів", стали теж в один ряд проти ворога поступу і свободи, проти ката українських селян, тюремщика соціялізму, проти царської Росії.** І неначе сама жива душа великої хвилі стала серед людий і дала їм силу творити.

Такі-ж почутя обгорнули і демократію инших поневолених Росією народів.

І кождий з нас, соціялістів тих народів, яких царат одними кайданами неволі скував в одно, відчуває, **що в теперішну історичну добу тут, на сході Европи, важить ся найважнійша боротьба, що тут рішаєть ся доля й будучність европейської демократії, европейського соціялізму.**

Побіда царату — се не тільки побіда чорносотенного варварства, яке каламутними хвилями залило-б останки вольної української і польської землі. Се був би удар для цілої західноевропейської демократії, для західноевропейського соціялізму. Се була би побіда націоналістів, реакціонерів, монархістів, клерикалів Франції, взагалі всеевропейської реакції.

Упадок царату, — се визволенє народів Сходу Европи. Весняним леготом повіяло би скрізь по цілій Европі, так як то вже раз, по японсько-російській війні, з погромом царату настала весняна доба в цілій Европі.

А для нас, для соціялістів українських, для соціялістів всіх поневолених царатом народів, для цілого европейського Сходу, — се буде нова історична доба.

З упадком царату, сього „останного заборола капіталізму", зросте сила і могутність демократії і соціялізму. Великодержавні круги західної і середної Европи втратять сю певність, яку тепер мають, а демократія зможе тоді зблизити ворожі доси собі великі культурні народи.

І так з нашим визволенєм України і всіх народів, поневолених царатом, наблизить ся час тріюмфу загальноевропейського соціялізму.

Для народів Сходу Европи ся історична доба уявляєть ся тим, чим для Франції були літа славної Великої Революції, чим була революція 1848-ого року для народів середної Европи.

І тому ми так відчуваємо цілим серцем, цілою безмежною тугою за сонцем, за волею, за ясною будуччиною, могутні тони тої Марселєзи, якої звуки колись вели запалені товпи революційної Франції проти коаліції европейських деспотів.

Се-ж немов про навалу московських варварів, що йдуть на наш край, що хотять Україну задавити, говорять сі могутні, революційні строфи.

Послухайте! Адже се наші думи, наші мрії, се наш гнів, наша ненависть, — що звенять в безсмертних тонах безсмертного гимну безсмертної Великої Революції, у звуках Марселєзи!

ЯК ЗНОСЯТЬ НАШІ ЛЮДИ ВОЄННІ НЕЩАСТЯ.

Воєнний кореспондент віденської часописи „Естер. Фолькс-Цайтунґ" в своїх численних звітах, затитулованих „Образці з війни" наводить численні приміри, що наші люди більше боять ся пошести і слабости ніж московських куль або тріскаючих ґранатів. В однім з тих образців він пише:

Трохи більша хата, яка від окружаючих її прочих хат тим тільки ріжнить ся, що діри, де колись були вікна, є більші ніж звичайно по всіх хатах. Над дверима висить дошка, на якій виднїє незручно вималювана напись: „Громадський Уряд". В середині хати більша кімната. Здовж стін лави. Під вікнами великий деревляний стіл, з великою плямою від чорнила по середині, з брудним каламарем і сторчачою в нім тоненькою ручкою з пером.

Отсе є канцелярія громадського уряду. За столом сидить війт у білих грубих полотняних холошнях, підперезаних широким ременем. Довге волосе спадає аж на рамена. З поважною міною виходить нам на зустріч і приязно подає руку. Присланий властями до села лікар випитує його, кілько в селі є хорих і хто ще більше і на яку недугу захорів. Війт витягає зза череса маленьку нотатку і відчитує з неї імена тих, що вже впали жертвою зрадливої пошести. А рівночасно подає також номери хат тих мешканців громади, де хтось захорів.

Коли війт говорив, перервав його бесіду страшний грім. Вікна задзвеніли, а земля заколисала ся під ногами. Здавало ся, що дах сего нужденного дому валить ся на наші голови. Се стріляли тяжкі гавбиці, які уставлено недалеко за громадським урядом. Тепер без перестанку повторяють ся сі страшні вистріли. Стає майже немислимим позбирати свої гадки. Та війт навіть не звертає уваги на всі ті пекольні гуки і говорить дальше: „У Василя Урсуляка, який мешкає там на горі коло другого шанцю, заслабла дитина. У вдови Катерини Наконечної, якої хата стоїть таки зараз коло гармат, виступили на лици якісь підозрілі знаки. А там за великою стайнею, де гузари тримають свої коні, мешкає Николай Никифорюк, якого дочка лежить тяжко хора".

І так говорить, не задержуючи ся ні на хвилину, підчас коли гремлять гармати, тарахкочуть машинові карабіни, лускають карабінові сальви. Та наш війт спокійно говорить дальше. Для нього і для його співсельчан висищані в селі окопи і становища війска стали нерозлучною складовою частию села, і вони вже після того означують, де хто мешкає, або де що стало ся. Тут війна сотворила особлившу ґеоґрафію.

Недалеко ліса маленька хатина. Перед нею находить ся „ґуляшова канона" (полева кухня). Довкола стоять численні жовнїри, яким кухар видає їду. Двох жовнїрів втішно несуть паруючу їду до недалекого окопу, з якого чути безперервний тріскіт машинового карабіна. Та жовнїри навіть не звертають уваги на карабіновий і гарматний огонь. Вони серед куль і тріскаючих ґранатів посідали на землю і їдять спокійно, хоч довкруги ґранати робили правдиве пекло. „Ми до того вже привикли" — говорить один з жовнїрів, до якого звертаю ся і висказую своє здивованє з їх спокою. А инші, їдячи, потакують головами.

І знов ідемо через дебри і долини. Оглядаємо инші хати. Лікар енерґічно береть ся до поборюваня пошести і подає вказівки, яких треба придержувати ся, щоби не допустити до дальшого її поширеня. А по сім вертаємо до громадського уряду. Коли ми там явили ся, ждала вже на нас велика товпа селян, жінок і дітий. Старі і молоді. Селяни в білих полотняних шараварах і соломяних крисанях. Селянки у пестрих спідницях і в сорочках чудово мережаних і вишиваних. А попри них численні діти. Товпа филює неначе море. Всі вони хочуть, аби їх щепити.

В громадськім уряді жде військовий лікар, який має помагати лікареви цивільному в щепленю проти епідемії. Всі тиснуть ся, щоби як найскорше їх защепити. Сільський поліціянт ледви що може дати собі раду і аж упрів, роблячи лад і порядок. Вони тут зібрали ся з цілої околиці. Більше ніж ґранатів і куль вони боять ся епідемії.

Війна? Стрілянина?... Перед сим вони вже тепер не мають найменьшої обави. Сьміють ся і жартують, коли над їх головами з пекольним виском і ревом перелітають ґранати. Вони не боять ся ніякого ґранату. Нехай Москаль стріляє собі скільки лиш хоче. Діти бавлять ся патронами до карабінів, а більші хлопці підкидають на луці кусники ґранатів. Вони того всього не боять ся. Тільки боять ся, щоби не захоріли. А там в громадськім уряді щепить лікар без упину одно рамя за другим. Наперед прийшла черга на діти, потім на мами, а вже на остатку на татів. А ті, що ждуть на дворі перед урядом, тимчасом весело жартують з перелітаючих понад головами гарматних куль.

І коли лікарі в громадськім домі в поті чола працюють, а ті що перед домом весело забавляють ся жартами з московських ґранатів, один з тих ґранатів нараз пук недалеко громадського дому. Кусники і відломки летять на всі сторони. Москалі побачили якимось способом перед хатою таку велику громаду людий; думали, що се війско і звернули сюди свою гармату. Сі, що були перед хатою, повтікали на всі сторони. Та лікар в середині щепить дальше. І поволи утікачі знова збирають ся перед хатою, і знова стають сьміяти ся. Та тим разом сьміють ся вже з тих, що найскорше або найнезручнійше утікали. І знова один за другим приходить до середини хати, щоби подати рамя до щепленя. Лікарі і ті, що перед хатою, також борють ся: вони не борють ся з Москалем, але з пошестю, яку він заволік. Борють ся з найсильнійшим ворогом людий.

—o—

РЕДАКТОРИ ЧУЖОМОВНИХ ЧАСОПИСИЙ У БРАЙНА.

Дня 17. вересня с. р., о 4-ій годині пополудни, відвідала громадка чужомовних редакторів бувшого державного секретаря, В. Дж. Брайна, в його хаті, у Вашінґтоні. Многі редактори з ріжних причин не могли явити ся, зате надіслали від себе письба або телеґрами.

Брайн вдягнений по домашному, в біле літне шмате, вийшов сам на ґанок стрітити редакторів, почім запросив їх до парльору. Тут іменем присутних редакторів промовив до Брайна (вибраний редакторами) ветеран — діяч литовський, др. І. Шлюпас. В короткій а ядерній промові сказав, що в інтересі всіх іміґрантів (без огляду на се, чи вони симпатизують з Анґлією, Францією, Росією та їх союзниками, чи з Німеччиною, Австрією і Туреччиною) лежить як найскорше закінчене війни і заключене мира. Одначе, щоби такий мир був тривалий, щоби невдовзі знов не вибухла нова війна, потреба, щоби мир був заключений на підставах справедливости, щоби дотепер поневолені народи одержали свої права на рівні з народами пануючими, щоби були додержані ті обіцянки, які дали поневоленим народам воюючі і з одної і з другої сторони. Скорого заключеня мира вимагають також інтереси народа в Злучених Державах, бо чим довше буде тривати війна, тим більша є небезпека, що Злучені Держави могуть попасти в конфлікт з котрою з воюючих сторін. Ввиду сього добре би було, щоби Брайн, якого загально знають яко прихильника мира, поїхав до Европи і довідав ся, чи можливе є заключене мира і на яких услівях.

Брайн відповів на се довшою промовою. Він подякував зібраним за те, що потрудили ся до него. Опісля сказав, що він справді був все прихильником мира, чого найліпшим доказом тих 30 договорів заключених між Зл. Державами а иншими державами, після яких в разі непорозуміня, кожда сторона має один рік часу для полагодженя тогож. Він і тепер є прихильником мира і рад би зробити для справи мира все, що в його силі. Чи поїде до Европи і коли, ще напевно не знає. Як поїде, то на свій кошт і не яко представник якої партії або ґрупи, але яко чоловік приватний і буде старати ся розслїдити докладно як в невтральних краях так і в воюючих, чи можливий тепер мир і на яких підставах. Чи його поїздка може мати який успіх, про се не знає; на всякий случай обовязком кождого чоловіка, отже і його, є робити все можливе, щоби закінчити ту варварську різню людий і загальну руїну. Дальше казав, що тутешні капіталісти при помочи своїх ґазет страшать нарід у Злучених Державах, що їм грозить війна, щоби конґрес ухвалив більше війска, більше гармат, більше карабінів, а вони щоби заробляли на тім гроші, дарма, що через се величезний тягар впаде на народні плечі. Такі приготованя до війни не охоронять краю перед війною, але якраз готові спровадити її на наш край.

Опісля пійшла розмова вже більше приватна, почім присутні розпращали ся з Брайном і від'їхали домів.

З українських часописий були репрезентовані на сій конференції „Свобода". „Союз" і „Народна Воля".

НОВИНКИ.

АРЕШТОВАНЄ Г. ЧАРНЕЦЬКОГО.

В польській нюйорській часописи „Telegram Codzienny" (ч. 265 з 24. вересня 1915) находить ся повідомленє, що „Бюро стейтової опіки над іміґрантами" арештувало за ріжні грошеві крутарства Г. Чарнецького, який займав ся пересилкою гроший до старого краю та иншими подібними справами і мав свою канцелярію під ч. 31 Іст 7-ма улиця в Ню Йорку. Переслуханє арештованого і пошкодованих відбудеть ся дня 28. вересня с. р. Всї пошкодовані через Г. Чарнецького мають зголоситись до „Бюра стейтової опіки над іміґрантами" під ч. 95 Madison Ave., New York, N. Y.

100 ТИСЯЧ ГАЛИЦЬКИХ СЕЛЯН В РОСІЇ.

Волинський цареславний епископ Евлогій з Житомира, котрий ще недавно господарив у Львові і закладав цареславні парохії по галицьких селах, — оголосив перед трома тижнями в московських ґазетах в Росії заяву, в якій між иншим сказано, що він не обіцював ґалицьким хлопам, котрі приязно настроєні до Росії, земель на Волини, які буцімто російський уряд мав би відібрати німецьким кольоністам. Радив він їм лише втікати разом з російською армією на Волинь. Тепер галицьких хлопів на Волини є вже 100 тисяч. Там вони дуже бідують і голодують і мусять посувати ся щораз дальше на схід, одначе на се нема ради. Можливо, що правительство надїлить їх якими землями на північній Сибіри, де ще є великі незаселені простори, на яких сї бідолахи скоро загосподарилиб ся. Але на се ще треба часу.

Ось-таке то „спасеніє" найшли в Росії ті, що за ним тужили і ті, котрих силою Москалї забрали з Галичини до Росії.

ПРИГОТОВАНЯ ШВЕЦІЇ.

Швеція лагодить ся також кождої хвилини станути по стороні Німеччини і Австро-Угорщини до війни. Природна обава Шведів, що на випадок виповідженя війни готова Анґлія напасти на їх край від моря а Росія від суші, вже давно перестала бути обавою. Як у Швеції так і у всїх скандинавських краях панує велике огірченє супроти Росії, відколи викрило ся, що Росія лагодила ся напасти на Швецію через Фінляндію. Німеччина уживає тепер способів, щоби дістати Швецію яко союзника на свою сторону. Шведська воєнна партія, яка рівночасно там є і партією фінансїстів, розвинула в цілім краю дуже живу аґітацію в справі піднесеня оружя проти Росії, при чім вказує ся заєдно на се, що Фінляндія була шведським краєм, та що її Росія зрабувала. Проти війни є тільки поступові партії. Війско шведське є прихильно настроєне супроти Німеччини, а се дасть ся легко витолкувати тим, що всї майже шведські офіцири дістали своє військове виобразуванє в Німеччині.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Отсим подає ся до відома членам і місцевим урядникам Укр. Нар. Союза, що по день 23-го вересня с. р. вислано нові грамоти на адреси місцевих секретарів до відділів Укр. Нар. Союза, почавши дальше від ч. 216 до ч. 315, тим членам, котрі в якийнебудь спосіб звернули свої старі грамоти до головної канцелярії У. Н. Союза.

Члени висше згаданих відділів, для котрих нових грамот не вислано, є обовязані в як найкоротшім часі свої старі грамоти через секретаря свого відділу звернути до головної канцерії У. Н. Союза.

Ті члени, котрі потратили свої старі грамоти, мають виповнити просьбу о виданє нової грамоти, котрої друк можуть кождого часу на жаданє отримати з головної канцелярії У. Н. Союза.

Рештуючим відділам, почавши від ч. 316 до ч. 402, нові грамоти зістануть вислані ще сего місяця т. є. вересня.

Вкінци пригадує ся місцевим секретарям відділів У. Н. Союза, щоби старали ся в як найкоротшім часі стягнути всї старі грамоти від тих членів, котрі їх ще не позвертали до головної канцелярії У. Н. Союза, аби було можна справу нових і старих грамот сего місяця покінчити.

Джерзи Сіти, Н. Дж., 23. вересня 1915.

За головний уряд Укр. Нар. Союза:

Мих. Угорчак, г. рек. секр. У. Н. С.

НАДІСЛАНЕ.

Хвальній Редакції „Америки" маю честь відповісти, що спростованє на статю „Камо грядем" вислав я виключно до редакції „Америки". Колиж до означеного мною речинця я спростованя не бачив, вислав я його і до инших часописий, між тим видрукувала його й „Америка". Отсею дорогою я дуже перепрошую Хвальну Редакцію і впевняю, що коли би я був знав, що Хв. Редакція спростованє помістить хоч би й пізнійше, тоді певно я не був би вислав його до инших часописий. Щодо спростованя на статю „Сойм пана д-ра Демидчука" то я поставив короткий речинець і коли би в тім речинци се спростованє було поміщене, я не був би брав ся до писаня статий: „Непорозуміня в основах".

Др. С. Демидчук.

„МОНДРИ ПОЛЯК ПО ШКОДЗЄ".

РУССКИЙ БАТЮШКА: Ану-ка, ґраф Бобрінський, поглянь тому кацапови в голову, що йому є?!! Він кричав, що він все знає; що русский цар мусить побідити, бо він всї пляни має в голові! Я хочу переконати ся, які то пляни!

ҐРАФ БОБРІНСЬКИЙ (отворивши голову кацапа): Господи Боже! А то що?!! Дивіть но, що він тут має!!!

РУССКІЄ БАТЮШКИ: Диво! диво! диво! І тим то ви, ґрафе, хотїли завоювати Галичину?!!

ҐРАФ БОБРІНСЬКИЙ: А бо то я, то не я!

РУССКІЄ БАТЮШКИ: А хто присягав ся, що в голові кацапов самі ідеали!!!

ҐРАФ БОБРІНСЬКИЙ: Н-да-а! Се дійствительно самі їх ідеали!!!

РУССКІЄ БАТЮШКИ: Видно, що се і ваші, ґрафе, ідеали! Продали ви русского царя!

ҐРАФ БОБРІНСЬКИЙ: Малчіте! То і ваші ідеали!

РУССКІЄ БАТЮШКИ: Паждіте, на другий раз ми купимо за рублї гармати, а не будемо сипати у ваші пусті лоби!

ҐРАФ БОБРІНСЬКИЙ: Ая, ая! Як кажуть Поляки: „мондри Поляк по шкодзє!" — Запізно, мої батюшки, запізно!

ОГОЛОШЕНЄ НАРОДНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ.

До Народної Канцелярії надійшли зі старого краю листи для слідуючих осіб:

1) Антін Чернявський — з Волчковець, пов. Снятин.

2) Николай Бальоник — з Городниці, пов. Городенка.

3) Николай Хабаль — з Ясенівця, пов. Долина (2 листи).

4) Олекса Чопей — з Дубшари.

Просить ся інтересованих подати свою точну адресу і долучити на покритє коштів пересилки 25 цнт.

Отсим повідомляємо всїх інтересованих, що листи до старого краю відсилаємо кождого тижня, покористуючи ся найдогіднійшими кораблями. Окремих посьвідок на вислані листи ми не пересилаємо, хиба на случай, коли лист до старого краю був реджістрований (пересилка реджістрованого листа до краю коштує 40 ц.).

Гроші передаємо до перевилки кождої пятниці. Тому хто бажає собі, щоби гроші відійшли до старого краю, повинен постарати ся, щоби до четверга находили ся вони в наших руках. Посьвідченє банку на висилку гроший посилаємо точно того дня, коли гроші зістали до краю вислані.

Всї чеки, моні ордери і листи адресувати і посилати на адресу:

INFORMATION BUREAU,

83 Grand St., Jersey City, N. J.

Народна Канцелярія
„Укр. Нар. Ради" в Америці.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(За оголошеня поміщені в сій рубриці платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразово поміщенє, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщенє. — Оголошень женитьби не приймаєсь.)

Пошукую свого брата **МИКОЛУ СЛІВІНСЬКОГО** і сестру **МАРІЮ РОМАНОВИЧ**, котрі походять з села Новосілки, пов. Підгайці. Тому два роки перебували під ч. 10-20 Мангатан евеню, Ґрінпойнт, Бруклин, Н. Й. Вони самі, або хто о них знає зволять ласкаво зголоситись на адресу: Michael Sliwinski, 406 James St., Hamilton, Ont., Canada. 113-15

Пошукую **АННУ ТРАВІНСЬКУ** родом з Підгородя, пов. Рогатин, Гал. Має перебувати тепер в Нюарку, Н. Дж. Хто би знав її адресу, зволить зголоситись до: Michael Bozejowski, 182 — 11th Street, Jersey City, N. J. 112-13

Пошукую свого брата **ВАСИЛЯ ШПАКА**, родом з села Самолусковець, пов. Гусятин. Передше перебував в Канаді в Торонто, Онтаріо, а опісля виїхав до Злучених Держав. Хто би о нім знав, або він сам, нехай зголосить ся на адресу: Mr. Harry Spacky, Box 316, Newmarket, N. H. 112-14

Пошукую **МАРІЮ ШИДЛОВСЬКУ**, котра приїхала перед трема роками до Вінніпеґу і там перебувала ще донедавна під ч. 336 Каліней ул. Вона походить з села Ожомля, пов. Яворів. Хто би про ню знав, або вона сама, зволить зголоситись на понизшу адресу. За поданє її адреси дам $2.00 нагороди. Hrynko Bilowus, c/o Ruska Knyharnia, 207 York St., Toronto, Ont., Can. 112-13

ПОШУКУЮ СВОЇХ БРАТІВ І СЕСТЕР. Імена братів: Никола, Ґригорій і Михайло Ґолембин; імена сестер: Анна Ґолембин і Варвара і Марія Сачко. Вони перебували в Брукливі і Філядельфії. Хто би о них знав, або вони самі, нехай зголосять ся на адресу: Mike Golembyn, P. O. Cookville, Alta., Canada. 111-113

Пп. **В. БАВОЛЯК** з Актон, Онт. і **В. КАЧУРОВСЬКИЙ** з Вінніпеґ, Ман. зволять подати свої докладні адреси до адміністрації „Свободи". Справа дотичить висланої ними передплати на „Свободу". 109—

ВИКАЗ

убитих, ранених, полонених і пропавших Українців у теперішній війні.

СКОРОЧЕНЯ:

п. = піхота (інфантерія)
стр. = стрільці (єґри)
у. = улани
д. = драгони
а. = артилєрія (полева)
а. кн. = артилєрія кінна
а. гір. = артилєрія гірська
а. кр. = артилєрія кріпостна
г. = гавбиці (полеві)
г. т. = гавбиці тяжкі
пі. = піонїри
сап. = сапери
тр. = трен (достава амуніції і живности)
с. = санітети
л. = ляндвер (піх. кравової оборони)
у. л. = улани ляндвери
а. л. = артилєрія ляндвери
г. л. = гавбиці ляндвери
з. о. = загальне ополченє (ляндштурм)
ж. = жандармерія
ск. ст. = скарбова сторож.

Подане при імени число означає полк (регімент), баталіон або дивізію.

(Дальше).

Листа утрат ч. 142
видана 15. марта 1915.

УБИТІ:

Бойчук Олекса, 58 п. (1—16. II, 1915)
Бумма Франко, 58 п. (1—15. II, 1915)
Ватащук Василь, 58 п. (1—15. II, 1915)
Волошнюк Іван, 58 п. (1—15. II, 1915)
Галюк Гринь, 58 п. (1—15. II, 15)
Ганусяк Петро, 56 п.
Глушак Ілько, 58 п. (1—15. II, 15)
Григорук Дмитро, 58 п. (1—15. II, 1915)
Дзера Семен, 58 п. (6—16. II, 15)
Качан Михайло, 58 п. (1—16. II, 1915)
Кардаш Войтко, 58 п. (10—15. II, 1915)
Казимирко Дмитро, 58 п. (1—15. II, 1915)
Кенещук Михайло, 58 п. (12—16. II, 1915)
Костащ Никола, 58 п. (1—16. II, 1915)
Ковальчук Петро, 58 п. (1—15. II, 1915)
Кидюк Семен, 58 п. (1—16. II, 15)
Лещин Василь, 58 п. (1—16. II, 1915)
Лесюк Петро, 58 п. (6—16. II, 15)
Лукинюк Іван, 36 з. о. (21. XII, 14)
Малощак Лукіян, 58 п. (1—16. II, 1915)
Мельничук Іван, 58 п. (6—16. II, 1915)
Олексюк Василь, 36 з. о. (20. XII, 1914)
Онуфрак Петро, 58 п. (10—15. II, 1915)
Савчук Семен, 58 п. (1—15. II, 1915)
Тимчук Теодор, 36 з. о. (19. XII, 1914)
Фецик Ілія, 36 з. о. (21. XII, 14)
Царук Антін, 58 п. (6—16. II, 15)
Шинкарчук Василь, 58 п. (1—15. II, 1915)

РАНЕНІ:

Стахевич Сильвестер (кад.), 58 п.
Болдар Дмитро, 58 п.
Болдар Никола, 58 п.
Бойцан Петро, 58 п.
Бучковський Іван, 58 п.
Бучковський Кость, 58 п.
Бурак Іван, 58 п.
Васютин Дмитро, 58 п.
Вдовяк Іван, 58 п.
Волочанський Михайло, 58 п.
Возняк Дмитро, 58 п.
Возняк Василь, 58 п.
Вломин Іван, 58 п.
Гакман Дмитро, 58 п.
Галюк Василь, 58 п.
Горішний Петро, 58 п.
Гуляй Іван, 58 п.
Гловацький Юрко, 58 п.
Горвіцький Петро, 58 п.
Гуляк Олекса, 58 п.
Добош Петро, 58 п.
Добронський Іван, 58 п.
Дзюбор Андрій, 58 п.
Жилюк Василь, 58 п.
Захарчук Дмитро, 58 п.
Кедик Іван, 58 п.
Кімачук Гринь, 58 п.
Клим Назар, 36 з. о.
Коцюбан Михайло, 58 п.
Когут Гринь, 58 п.
Кольчак Іван, 58 п.
Коваль Іван, 58 п.
Красілич Федор, 58 п.
Крикевич Іван, 58 п.
Куранський Михайло, 36 з. о.
Кусмич Іван, 58 п.
Людера Михайло, 58 п.
Мацьожик Іван, 58 п.
Маковський Станислав, 58 п.
Максимчук Василь, 58 п.
Малецький Никола, 58 п.
Мартинюк Василь, 58 п.
Цалежний Юліян, 56 п.
Олексюк Василь, 58 п.
Осварик Андрій, 58 п.
Пітляк Петро, 36 з. о.
Сапіжак Іван, 58 п.
Савчук Іван, 58 п.
Савчук Никола, 58 п.
Семечук Сильвестер, 58 п.
Семенович Стефан, 58 п.
Сілецький Яків, 58 п.
Слюсарчук Василь, 36 з. о.
Танчак Теодор, 58 п.
Тимків Іван, 58 п.
Тимофій Теодор, 58 п.
Урбан Омелян, 58 п.
Федорчук Лев, 58 п.
Халупенко Федор, 58 п.
Цесельський Михайло, 58 п.
Чижевський Михайло, 58 п.
Шуляр Михайло, 58 п.
Шиптур Федор, 58 п.
Юрчило Василь, 58 п.
Яцикевич, 58 п., 4 комп.
Яремчук Гринь, 58 п.
Яворський Франко, 58 п.

ПОЛОНЕНІ:

Кресно Іван (кад.), 58 п.
Шашкевич Богуслав (ляйтн.), 58 п.
Атаманюк Михайло, 58 п.
Барон Яків, 58 п.
Белей Іван, 58 п.
Білинський Василь, 58 п.
Біовський Олекса, 36 з. о.
Блашків Володимир, 58 п.
Бузик Іван, 58 п.
Борищак Дмитро, 58 п.
Босович Олекса, 58 п.
Бурдега Никола, 58 п.
Бурянний Петро, 58 п.
Влашин Михайло, 58 п.
Влоцький Петро, 58 п.
Войтишин Василь, 36 з. о.
Волінський Іван, 36 з. о.
Гайдук Федор, 58 п.
Гарасимович Петро, 58 п.
Голдиш Петро, 36 з. о.
Гусак Никола, 58 п.
Грегірчук Никола, 36 з. о.
Гринів Іван, 58 п.
Гуменюк Никола, 58 п.
Гатинкевич Стефан, 58 п.
Генис Антін, 36 з. о.
Гнат Володислав, 58 п.
Грабовецький Дмитро, 58 п.
Грегорчин Петро, 58 п.
Дацко Петро, 58 п.
Данилюк Петро, 58 п.
Демянюк Іван, 58 п.
Добуш Іван, 58 п.
Десінчук Юра, 36 з. о.
Драґанчук Ілько, 58 п.
Дрчуб Василь, 58 п.
Ду..ак Рудольф, 58 з. о. (в Сербії)
Дуржук Дмитро, 58 п.
Захорський Іван, 58 п.
Закович Мартин, 58 п.
Засєдко Петро, 58 п.
Заславський Семен, 58 п.
Іванів Яків, 58 п.
Івасик Михайло, 58 п.
Касько Іван, 58 п.
Кланічка Матій, 58 п.
Клейнота Василь, 58 п.
Когуч Матій, 58 п.
Комарницький Данило, 58 п.
Копельців Гнат, 36 з. о.
Костюк Михайло, 58 п.
Ковалів Евген, 58 п.
Ковбель Максим, 36 з. о.
Ковків Михайло, 58 п.
Козма Теодор, 58 п.
Красілич Гнат, 58 п.
Крук Никола, 58 п.
Кунчак Стефан, 58 п.
Кушнїр Василь, 58 п.
Бузик Іван, 58 п.
Лапінський Василь, 58 п.
Лучик Дмитро, 36 з. о.
Литвинчук Дмитро, 58 п.
Мадей Михайло, 58 з. о. (в Сербії)
Маковейчук Кирило, 58 п.
Маковський Михайло, з. о. (в Росії)
Малиновський Юра, 36 з. о.
Матейчук Никола, 58 п.
Маценко Дмитро, 58 п.
Мазюк Панько (в Росії)
Момот Михайло, 58 п.
Мороз Іван, 58 п.
Москалюк Гриць, 36 з. о.
Микитин, 58 п., 1 комп.
Миронюк Юрій, 36 з. о.
Мисик Кароль, 58 п.
Мискевич Володислав, 58 п.
Мискович Тома, 58 п.
Михалків Никола, 58 п.
Михасюк Іван, 58 п.
Негрич Стефан, 36 з. о.
Німачук Михайло, 58 п.
Окуловський Кароль, 58 п.
Ополицький Яків, 36 з. о.
Осадчук Федор, 58 п.
Озміньский Яків, 58 п.
Паранюк Михайло, 58 п.
Пашинський Василь, 58 п.
Павлюк Никола, 58 п.
Пеца Дмитро, 58 п.
Пердюта Іван, 58 п.
Періг Василь, 58 п.
Петраш Дмитро, 58 п.
Петрук Василь, 36 з. о.
Пітій Василь, 58 п.
Піткевич Юрій, 36 з. о.
Предій Дмитро, 58 п.
Предій Григорій, 58 п.
Проців Василь, 58 п.
Приймак Василь, 36 з. о.
Пицко Олекса, 58 п.
Ріг Дмитро, 58 п.
Рудяк Іван, 58 п.
Руман Казимир, 58 п.
Саюк Никола, 58 п.
Савчук Михайло, 58 п.
Семак Василь, 36 з. о.
Семенюк Василь, 58 п.
Семанчук Яків, 58 п.
Середжук Адам, 36 з. о.
Сідзінський Антін, 58 п.
Скірбішевський Никола, 58 п.
Сукенюк Дмитро, 58 п.
Сибунчак Стефан, 58 п.
Синдак Андрій, 58 п.
Теленчук Федор, 58 п.
Терещук Михайло, 36 з. о.
Томащук Григорій, 36 з. о.
Томко Онуфрій, 58 п.
Тремтячий Андрій, 36 з. о.
Удуд Василь, 58 п.
Фаринюк Василь, 58 п.
Фелюк Дмитро, 58 п.
Фелюк Ілько, 58 п.
Хохол Михайло, 58 п.
Чобот Дмитро, 58 п.
Чиж Киприян, 58 п.
Чичик Леопольд, 58 п.
Шотвар Андрій, 58 п.
Шуфлин Іван, 58 п.
Янковський Йосиф, 36 з. о.
Ясінчук Кость, 36 з. о.

Листа утрат ч. 143
видана 17. марта 1915.

УБИТІ:

Ковальський Йосиф (ляйтн.), 20 п. (28. XII, 1914)
Антоник Никола, 77 п. (23. I, 15)
Барабаш Михайло, 35 з. о.
Беднарський Іван, 35 з. о.
Білецький Мартин, 58 п.
Боґуцький Антін, 20 п. (27—28. XII, 1914)
Бродзяк Іван, 35 з. о. (13. XII, 14)
Бугай Йосиф, 35 з. о.
Бурдель Андрій, 20 п. (27—28. XII, 1914)
Ватащук Іван, 58 п.
Віцик Михайло, 35 з. о.
Войтановський Франко, 20 п. (26—28. XII, 1914)
Волошин Киприян, 35 з. о.
Волошинович Василь, 77 п. (23. I, 1915)
Вовк Матій, 58 п. (23. II, 1915)
Гай Іван, 77 п. (23. I, 1915)
Гойняк Іван, 20 п. (26—28. XII, 1914)
Городиський Іван, 77 п. (23. I, 15)
Грушка Михайло, 35 з. о. (14. XII, 1914)
Ґуярський Іван, 77 п. (23. I, 15)
Данилюк Петро, 58 п. (11. II, 15)
Демків Павло, 35 з. о.
Дідура Іван, 58 п. (26. X—1. XI, 1914)
Дмитраш Ілько, 35 з. о. (14. XII, 1914)
Жарковський Войтко, 35 з. о.
Жиляк Михайло, 77 п. (23. I, 15)
Затильний Василь, 35 з. о.
Ілик Никола, 77 п. (24. I, 1915)
Івасько Теодор, 302 з. о. (15. II, 1915)
Качмарський Тадей, 77 п. (23. I, 1915)
Кавюк Теодор, 35 з. о. (6. XI, 14)
Кльоц Тома, 35 л.
Коблянський Михайло, 35 з. о. (18. XII, 1914)
Кордуба Матвій, 35 з. о.
Костюк Дмитро, 58 п. (21. II, 15)
Куць Никола, 77 п. (23. I, 1915)
Кушка Юрко, 43 а. л. (10. II, 15)
Килимюк Іван, 35 з. о. (21. XII, 14)
Лисак Кость, 58 п. (11—24. XII, 1914)
Макара Іван, 32 л. (24. I, 1915)
Мельник Іван, 35 з. о.
Москалик Антін, 20 п. (27—28. XII, 1914)
Муха Йосиф, 20 п. (26—28. XII, 1914)
Миколаїв Іван, 35 з. о.
Мисковець Тома, 58 п. (11. II, 15)
Михайлюк Наум, 30 стр.
Мияк Іван, 32 л. (24. I, 1915)
Ніжник Войтко, 77 п. (23. I, 15)
Наконечак Петро, 58 п. (11—24. XII, 1914)
Петрушак Михайло, 77 п. (23. I, 1915)
Петрушкевич Теодор, 77 п. (26. I, 1915)
Подгурський Янко, 35 з. о.
Процик Іван, 77 п. (23. I, 1915)
Прибисович Андрій, 20 п. (27. XII, 1914)
Пушка Никола, 35 з. о.
Сабат Гаврило, 58 п. (11—24. XII, 1914)
Савіцький Войтко, 35 з. о.
Серафин Войтко, 20 п. (28. XII, 1914)
Собчак Іван, 35 з. о.
Сова Іван, 20 п. (27—28. XII, 14)
Стецюк Семен, 35 з. о.
Стецюк Теодор, 35 з. о.
Стрілецький Іван, 35 з. о.
Синий Лев, 32 л. (10. I, 1915)
Твач Пилип, 77 п. (26. I, 1915)
Томашкевич Кирило, 20 п. (26—28. XII, 1914)
Турчинський Станислав, 43 а. л. (2. II, 1915)
Улановський Іван, 35 з. о. (18. XII, 1914)
Фаринюк Василь, 35 з. о.
Фіґурняк Стефан, 43 а. л. (10. II, 1915)
Фриш Марцель, 77 п. (23. I, 1915)
Хащовський Демян, 77 п. (24. I, 1915)
Цімко Іван, 35 з. о. (похоронений 17. XII, 1914 на цвинтари в Болестрашичах)
Чоловічок Никола, 35 з. о. (18. XII, 1914)
Шеремета Іван, 35 з. о.

РАНЕНІ:

Берeчовський Іван, 43 а. л.
Березіцький Михайло, 35 з. о.
Березюк Петро, 35 з. о.
Білоус Никола (Олекси), 35 з. о.
Бобик Стефан, 77 п.
Бохно Юліян, 43 а. л.
Боґрак Дмитро, 58 п.
Бойко Панкратій, 58 п.
Бозюк Петро, 43 а. л.
Брикайло Семко, 35 з. о.
Будник Никола, 30 стр.
Ваврик Яків, 35 з. о.
Вернюк Іван, 35 з. о.
Вільґан Тома, 35 з. о.
Вінтоняк Гринь, 58 п.
Войтович Іван, 77 п.
Волошин Григорій, 77 п.
Винник Теодор, 35 з. о.
Гайдамаха Ілько, 35 з. о.
Гальчик Стефан, 35 з. о.
Галик Андрій, 77 п.
Гавілей Юрко, 77 п.
Гавриляк Андрій, 77 п.
Гаврилів Прокіп, 35 з. о.
Гічовський Йосиф, 77 п.
Гнідець Василь, 77 п.
Гнідець Михайло, 77 п.
Горбатий Ілько, 35 з. о.
Григорук Семен, 58 п.
Гринєвич Кирило, 35 з. о.
Гринєвич Стефан, 35 з. о.
Гудима Олекса, 35 з. о.
Гук Демко, 35 з. о.
Ґалінський Станислав, 43 а. л.
Ґалка Антін, 58 п.
Ґлушка Андрій, 35 з. о.
Ґолух Августин, 77 п.
Демитрик Григорій, 20 п.
Демянчук Йосиф, 58 п.
Дериш Василь, 35 з. о.
Дмитрак Петро, 35 з. о.
Дольчук Дмитро, 43 а. л.
Досьвядчиньський Йосиф, 77 п.
Дрогомірецький Марцель, 58 п.
Дручок Григорій, 35 з. о.
Дзівенка Іван, 35 з. о.
Жорняк Олекса, 35 з. о.
Заплітний Петро, 43 а. л.
Йосик Прокіп, 35 з. о.
Ігнатович Теодор, 32 л.
Івахів Ілько, 43 а. л.
Іванишин Ілько, 43 а. л.
Іжовський, 32 л., 8 комп.
Качмаєвський Володислав, 77 п.
Каґут Михайло, 77 п.
Калівошка Стефан, 43 а. л.
Капак Іван, 77 п.
Капуста Іван, 77 п.
Карлик Іван, 77 п.

(Дальше буде).